

HEMOGLOBIINI DERIVAADID (PANEEL)

Lühend	B-Hb derivatives panel	
Parameetrid	COHb	Karboksühemoglobiin
	MetHb	Methemoglobiin
Mõiste	<p>Karboksühemoglobiin ja methemoglobiin on hemoglobiini patoloogilised derivaadid.</p> <p>Karboksühemoglobiin moodustub süsinikmonooksiidi e. vingugaasi (CO) seondumisel hemoglobiiniga. CO seondub hemoglobiiniga oluliselt suurema afiinsusega kui hapnik, põhjustades hapniku transpordi ja kasutamise häireid. COHb poolväärtusaeg atmosfääriõhu hingamisel on 4-6 tundi.</p> <p>Methemoglobiin on hapnikusidumisvõimeta oksüdeeritud hemoglobiin, milles raud on Fe³⁺ olekus. Methemoglobiini suurenenud osakaal põhjustab funktsionaalset aneemiat.</p> <p>Methemoglobineemia võib olla omandatud (mürgistused) või harvadel juhtudel ka kaasasündinud.</p>	
Näidustused	<p>Hingamisfunktsiooni hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ COHb – vingumürgistuse diagnostika ▪ MetHb – kemikaalide või ravimitega mürgistuse (tsüanoos selgete südame- või kopsuhaiguse tunnusteta) diagnostika 	
Proovivõtu vahendid	Liitiumhepariiniga süstal, kapillaar või geelita katsuti	
Materjali säilivus ja transport	<p>20...25 °C 10 min, 0...4 °C 30 min</p> <p>Transportida külmaelemendiga transpordikotis kohe laborisse.</p> <p>Mitte külmutada.</p> <p>Mürgistuse diagnoosimiseks võtta proov enne hapnikravi alustamist.</p>	
Teostamise aeg ja koht	Õöpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18	
Mõõtmismeetod	Spektromeetria	
Referentsvahemikud	COHb	< 1,5%
	MetHb	< 1,5%
Kriitilised väärtused	COHb	> 10%
	MetHb	> 10%
Tõlgendus	COHb ↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vingumürgistus (põlemisgaaside, sõidukite heitgaaside sissehingamine) ▪ suitsetamine – suitsetajatel kõrgemad baasväärtused
	MetHb ↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mürgistused: aniliinvärvid, antifriisid, sulfoon- ja sulfoühendid, benseeni derivaadid, vesinikperoksiid, naftaleen, nitraat- ja nitritühendid ▪ ravimid: dapsoon, maalaariaravimid, lokaalanesteetikumid, sulfoonamiidid, fenatsetiin, vismutipreparaadid, metüleensinine ▪ kongenitaalne methemoglobineemia
Konsultatsioon	Piret Kedars, Vaike Viia, Svetlana Norman	
HK hinnakirja koodid	66114	
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. ABL 800 FLEX Reference Manual (2014) Radiometer: 6-5 ... 6-8 2. UptoDate 3. W.Heil R.Koberstein, B.Zawta (2008) Reference ranges for Adults and Children, Roche:100-101 	
Koostaja	Marge Kütt, Piret Kedars	